

Aleksas Girdenis, Danutė Girdenienė, 1759 metų „Ziwato“ indeksas

Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas,
1997, 462 p. ISBN 5-420-01407-6

1759 metų „Ziwatas“, faksimilinis leidimas, parengė Aleksas Girdenis, Petras Skirmantas

Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas,
1998, 336 p. ISBN 5-420-01438-6

Pavyzdinčiai parengtos ir gražiai išleistos knygos neišvystų pasaulio ir negalėtų pradžiuginti tų, kuriems jos labai reikalingos, jeigu neatsirastų pasišventėliškos dvasios žmonių, sudedančių į jas neaprepiamą daugybę ilgo, sunkaus, didelės ir greitos šlovės nežadančio darbo. Tókios knygos yra vienerių metų tarpo skiriamas 1759 metų *Žyvato* indeksas (1997) ir paties šio rašto paminklo (*Žyvato*) faksimilinis leidimas (1998). Nedažnas tokiam darbui ryžtasi, gal todėl šiandien, skaičiuodami išspausdintus senųjų raštų žodžių registrus, kol kas neužlenkiame nė visų dešimties pirštų. Ir pati šio tipo darbų tradicija baltistikoje bei lituanistikoje nėra sena ir tolydi: jos pradžia laikytini 1964 metai, kai buvo išleistas Czesławo Kudzinowskio parengtas Chylinskio Naujojo Testamento indeksas¹. Paskui buvo ilgokas laiko tarpas, tepasirodė vos vienas kitas, ir tik pastaraisiais 1993–1997 metais išėjo keli iš eilės. Senųjų raštų duomenų netolydų sisteminimą, šiuo atžvilgiu gerokai „tuščius“ septintąjį ir aštuntąjį dešimtmetį, žinoma, nebūtų sunku paaiškinti to

¹ Visus indeksus smulkiau stengėsi išvardyti pirmieji *Žyvato* indekso recenzentai Juo-

zas Aleksandravičius ir Jonas Palionis savo recenzijoje (*Blt* 33[1], 1998, 126).

laiko gyvenimo aplinkybėmis, tačiau mums regis, kad tyrinėtojo asmenybė visais laikais buvo ir lieka labai svarbus veiksnys.

Žyvato indekso rengėjai – Aleksas Girdenis ir Danutė Girdenienė – jo prarmėje sakosi daugiausia rėmėsi Kudzinowskio tradicija, tačiau vienu kitu atveju jautę turį nuo jos nutolti. Tai visiškai pateisinama, nes siekiant tiksliai transponuoti antraštinius žodžius, indekso sudarytojams, matyt, ne „vienu kitu“, o gana dažnu atveju teko ieškoti savų sprendimų ir esamą tradiciją koreguoti. Chylinskio žodžių indeksas, kuriame yra nemaža visokių nelygumų, čia anaiptol ne visada galėjo būti svarbiausias patariamasis šaltinis. *Žyvato* indekso autoriai siekė maksimalaus formų autentiškumo ir pateikė jas tokias, kokias rašė *Žyvato* vertėjas. Jie netaisė nė akivaizdžių korektūros klaidų, tik pažymėjo jas šauktuku, taip pat atsisakė bet kokio rašybos bei pačios leksikos vienodinimo, antraštinius žodžius (dabartine rašyba) pateikė transponuotus, o ne dirbtinai priartintus prie bendrinės kalbos, pvz., *dyvyties, dovena, žvaizdė* (Naujojo Testamento indekse Chylinskis vartojo formą be <g>: *zwajzde*, nors Kudzinowskis nurodė antraštinį *žvaigždė*). Manytume, kad Girdenių pasirinktas ir nuosekliai išlaikytas antraštinių žodžių pateikimo principas galėtų galutinai išvirtinti šio tipo darbuose kaip objektyviausias, *universaliausias* ir geriausiai atitinkantis pačius skirtingiausias vartotojų interesus.

Palyginti su kitais iki šiol išleistais senųjų raštų indeksais, šis turi dar ir netradicinių priedų: žodžių dažnumų ir atvirkštinių žodynėlių. Tai yra šiuolaikiška, naujinga naujovė, ir jeigu ji ateityje prigytų, tradicija dėl to tik praturtėtų².

Dėl vieno kito *Žyvato* indekso mažmožio galima būtų diskutuoti. Galima priitaikyti Vinco Urbučio pageidavimą, pasakytą dėl Konstantino Sirvydo žodyno registro – prie nepriešdėlinio veiksmožodžio surašyti visus priešdėlius, kurie su juo vartojami – tai būtų svarbus palengvinimas etimologams, ieškantiems žodžių šaknų (plg. šio *ALt* tomo p. 150). Taip pat kyla klausimas, kodėl, pavyzdžiui, vokabuloje *jau* pirmiau pateikiama forma *jaw* (177x), o vėliau – ta pati forma kitaip parašyta – *iaw* (2x)? Atrodytų, kad čia pavyzdžių pateikimo eilę nulėmė dažnumas, nes jeigu būtų laikytasi abėcėlės, tai pirmiau būtų parašyta *iaw*, o ne *jaw*. Tačiau kitoje *jei* vokabuloje nei dažnumas, nei abėcėlė nėra pavyzdžių eilės motyvas: *jey* (11), *je* (1), *iey* (52), *ie* (1). Pasitaiko netikslumų, pavyzdžiui, pamirštas nurodyti pavartojimų skaičius prie formos *šiytay* (p. 315), kaip dvi skirtingos formos pateikta lytis *nešio* (2x) (p. 23₂₅ ir 72₂₄), praleista forma *wienas* (plg. faksimilinio leidimo p. 302₄), vartojamas terminas *titulinis lapas* (*Žyvato* indeksas, p. 9), nors bibliografų tėra įteisintas *antraštinis lapas*. Tačiau tokių mažmožių nedaug ir jie jokiū būdu nesumenkina viso darbo svarbos.

Kadangi 1759 metais Vilniuje išėjusi šv. Bonaventūros knyga *Žyvatas Pono ir Dievo mūsų Jėzuso Christuso*³ išversta šiaurės vakarų, arba pajūrio, žemaičių (Kre-

2 Į tai *jau* yra atkreipę dėmesį Aleksandra-
vičius ir Palionis (1998, 126–129).

3 ZIWATAS PONA YR DIEWA MUSU JEZU-
SA CHRISTUSA, TAY IRA KIELAS YSZ-

tingos) tarme, prieš sudarant indeksą reikėjo ne tik detaliai ištirti šio teksto tarminį pagrindą. Reikėjo ir subtilaus visų žemaičių, ir ypač šiaurės žemaičių, tarmės pažinimo. Šiuo atžvilgiu *Žyvatas* buvo itin patikimose rankose: mūsų tarmės jau nebe pirmas dešimtmetis yra nuolatinis Alekso Girdenio tyrimų objektas. Iš motinos lūpų perimta šiaurės žemaičių tarmė jo darbuose visada užėmė išskirtinę vietą ir, galima sakyti, subrandino ją kaip vieną iš žymiausių mūsų dialektologų. Ir šis XVIII amžiaus šiaurės žemaičių tarmės paminklas jau seniai yra Girdenio akiratyje. Remdamasis *Žyvote* užfiksuotais šios tarmės faktais, jis yra patikslinęs ne vieną istorinės garsų raidos interpretaciją⁴, be to, kaip liudija nuorodos į diplominius ir net kursinius darbus abiejų knygų „Įvadinėse pastabose“, *Žyvato* kalba skatino domėtis ir savo studentus. Be jokios abejonės, visa tai lėmė, kad indeksas tartum savaime išaugo iš atidaus širdžiai artimos tarmės tyrimo, įprasminto gražių atradimo akimirku. Dabar galime pasidžiaugti, jog faksimilinio leidimo sulaukęs *Žyvatas* (parengė Girdenis ir Petras Skirmantas) naują savo buvimo mūsų kalboje ir kultūroje atkarpą pradeda ne vienišas – jo indeksas tampa savotiška grandimi, jungiančia „anuomet“ su „dabar“ ir bus daugelio mokslininkų parankinė knyga. Tik, kaip pabrėžė Mikas Vaicekuskas, nederėtų faksimilinio leidinio laikyti indekso priedu, nesvarbu, kad indeksas išleistas anksčiau. Tyrimų šaltinis yra faksimilinis leidinys, o indeksas – jo priedas. Dažniausiai indekso, žinoma, prireiks kalbininkams – kalbos istorikams, dialektologams, žodynininkams, neišskiriant nė dabartinės kalbos tyrėjų, tačiau pravers ir literatams ar kultūros istorikams.

Atskirai paminėti veptos abiejų knygų „Įvadinės pastabos“ (*Žyvato* indeksas, 1997, 11–44; faksimilinis leidinys, vii–xiv). Savo turiningumu jos prilygsta išsamioms studijoms.

Indekso „Įvadinės pastabas“ galima laikyti glausta ir išvalgia šiaurės vakarų žemaičių (kretingiškių) tarmės studija, kurioje gausu tikslų, istorinei dialektologijai reikšmingų fonologinės ir morfonologinės sistemos išvalgų, pvz., išvada, kad kretingiškių (*Žyvato* vertėjo) tarmėje būta nosinių balsių [u] ir galbūt [i], kad [o] buvo palyginti neseniai sudvibalsėjęs, kad žodžio gale buvusi trilypė priešakinių balsių priešprieša /i/ : /e/ : /e/ (*dydēsne* ‘didesnė’ : *dydēsny* ‘didesnė’ : *dydēsni* ‘didesnį’), kuri vėliau pamažu nyko ir šiandieninėje Kretingos tarmėje jau beišlaikoma tik vyresniųjų tarmės atstovų. Atskirų išvadų apie šiaurės vakarų žemaičių tarmės fonologinės sistemos ypatybes, be kita ko, remiamų ir *Žyvato* duomenimis, Girdenis yra skelbęs daugelyje ankstesnių savo straipsnių, tačiau būtent iš „Įvadi-

GANIMA Kuriuw Ponas yfzganitoies yr Atpyrktoies mufu JEZUS CHRISTUS [...] Mumis y Dangu wede, moki, yr atgide [...]. WILNIAW Drukarnie J. K. M. yr RP. Kollegio Kunigu Pioriu. *Kafztu yr storonę MATIEJAWS JUSUPA DOWBORA Metufy Pona* 1759.

4 Aleksas Girdenis, „Baltiškųjų *tj, *dj refleksai 1759 m. ‘Žyvote’“, *Blt* 8(2), 1972, 173–191; Aleksas Girdenis, „Dėl vieno priešakinio formos XVIII a. šiaurės žemaičių kretingiškių tarmėje“, *Blt* 16(2), 1980, 111–116.

nių pastabų“ (p. 19–44) galima susidaryti aiškų visos sistemos vaizdą. Būsimiesiems skaitytojams patartume nepraleisti pro akis ir smulkiu šriftu surinktų išnašų. Jose žerte pažerta daug įdomių detalių bei išvalgių trumpų pastabų, kurios liudija pavydėtina tyrėjo nuovoką, jautrią lingvistinę klausą ir pagarbą, rodos, menkiausiam kalbos faktui. Pasijunti įtikintas, kad norint pažinti visumą, sistema „iš vidaus“ nieko nėra nereikšmingo. Iš išnašų, beje, matyti, kaip yra kitusi tyrėjo nuomonė vienu ar kitu konkrečiu klausimu (pvz., plg. p. 37, išn. 86 dėl sargijų afrikatų galimumo *Žyvat* tarmėje). Jose daug kur patikslinama ar naujais argumentais tvirčiau pagrindžiama anksčiau padaryta išvada.

1759 metų *Žyvat* naujojo leidimo „Įvadinėse pastabose“ taip pat aptarti reikšmingiausi kalbos bruožai, stengiantis paryškinti jų vertę būsimiems šiaurės vakarų žemaičių tarmės gramatinės sistemos tyrimams. Pasak Girdenio su Skirmantu, tarmės morfologija *Žyvat* vertėjo išlaikyta kone pagirtinai gryna ir yra gana archajiška. Jeigu taip, aiškus visos morfologinės sistemos vaizdas praverstų ne vien kalbos istorikams.

Šios knygos „Įvadinėse pastabose“ rasime duomenų ir socialinei rašomosios lietuvių kalbos istorijai. Tradiciškai įprasta peikti XVIII amžiaus DLK skolintinę leksiką ir kartu religinius raštus, kuriuose ji vartota. Mokslininkų emociškai nuspalvintos frazės, kad tų tekstų kalba „buvo tik paprastas lietuviškai lenkiškas žargonas“⁵, kad ji buvusi „prasta, gausu svetimybių, žargonizmu“⁶, kad buvusi „užteršta gausybe visai nereikalingų polonizmu“⁷, dominavo visą XX amžių (bent iki dešimtojo dešimtmečio pradžios). Girdenis ir Skirmantas skolintinę leksiką jau linkę vertinti kitaip – ne pajuokti, o nustatyti jos vartojimo priežastis. Tiesa, jie, regis, nepastebėjo kiek anksčiau beprasidedančios, tačiau taip ir neišsiliesnojusios diskusijos apie tai, kad tuo metu Lietuvoje „plagijavimas, skolinimasis, klišės buvo laikomos mokytojų žyme“⁸.

Tačiau savo *Žyvat* publikacijos pratarame Girdenis bei Skirmantas realiai priitaria toje diskusijoje keltoms mintims: gina *Žyvatą* nuo priekaištų, kad žodynas esąs perdėm užterštas svetimybėmis. Jie mano, kad panašius teiginius derėtų pagrįsti žodžių dažnumu. Dažniausiai vartojami *Žyvat* skoliniai yra pripažįstami ir šiandieninėje vartosenoje (*altorius, bažnyčia, dekretas, šetonas...*), o kitais perteikiamos specifinės krikščioniškosios kultūros sąvokos, „ kurioms lietuvių kalbos tarmės tikrai negalėjo turėti tikslų savų atitikmenų“, pvz., *aniolas, cūdas, griešyti*,

5 Vaclovas Biržiška, *Knygotyros darbai. Senujų lietuviškų knygų istorija*, Vilnius: Pradai, 21998, 259.

6 Zigmantas Zinkevičius, *Lietuvių kalbos istorija 4. Lietuvių kalba XVIII–XIX a.*, Vilnius: Mokslas, 1990, 38.

7 Jonas Palionis, *Lietuvių rašomosios kalbos istorija*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1995, 112.

8 Mikas Vaicekuskas, „Prieškalbė Jonui Palioniui, arba Mykolo Olševskio apologija“, *Naujasis židinys (Aidai)* 4, 1996, 208; dar plg. komentarą – Giedrius Subačius, „Dėl Miko Vaicekausko apologijos Mykolui Olševskiiui“, *Naujasis židinys (Aidai)* 6, 1996, 579–580.

pekla ir kt. (p. x). Be to, buvo jaučiama esminė sakralinių ir profaninių žodžių bei pasakymų priešprieša (p. xi), o svetimžodžių vartojimas „buvo kaip ir kokia tu laikų kalbinė mada“ (p. xi), kitaip sakant, Girdenis su Skirmantu atkreipia dėmesį į makaroniškos rašomosios kalbos prestižą to meto kultūroje. Apskritai šitas posūkis kitaip vertinti XVIII amžiaus lietuviškus DLK raštus ėmė ryškėti dešimtajame šio amžiaus dešimtmetyje – Lietuvos naujosios nepriklausomybės laikais. Nors ir pačiose naujausiose publikacijose šiandien dar tebekalbama apie XVIII amžių kaip apie rašomosios kalbos degradacijos laikotarpį⁹, tačiau labai ryški ir kitokia tendencija.

Artėjant prie recenzijos pabaigos, norėusi padaryti šioki toki ekskursą į šalį ir padiskutuoti su kitais *Žyvato* indekso recenzuotojais: Juozu Aleksandravičiumi ir Jonu Palioniu. Jie užsimena, kad Girdeniai esą galėję *Žyvatą* kvalifikuoti tik kaip geriausią *spausdintą* XVIII amžiaus šiaurės žemaičių tarmės knygą, „nes esama gerų ir rankraštinių šios tarmės paminklų, pvz., neseniai (1979 m.) surasta ‘Purpura izsganima mukos...’ (307 lapų turintis 1707 m. nuorašas)“ (Aleksandravičius, Palionis 1998, 126).

*Purpuros*¹⁰ rankraštis tikrai labai žemaitiškas, iš jo rengėjo pastangų aukštaitinti galima paminėti tik sąmoningą žemaičių galūnių monoftongų dvibalsinimą (*brongiejs* ‘brangiais’ 28r, *gieraj* ‘gerai’ 8r, *tyktaj* 108r). Tačiau dėl jo kilmės tebėra daug neaiškumų. Antraštiniame lape iš tiesų įrašyti 1707 metai, šia data ir rėmėsi visi, kurie minėjo rankraštį. Tačiau pats tekstas liudija ką kita. Pavyzdžiui, ypač žodžio gale nuosekliai vartojami balsių junginiai su <j>: <aj>, <ej>, <oj>, <uj> dvibalsiams [ai], [ei], [oi], [ui] žymėti: *grieszninkaj* ‘nusidėjėliai’, 78r, *palyiktontej* ‘paliekančiai’ 30r, *pojkibiej* ‘puikybjė’ 75v, *pynktuj* ‘penktam’ 62v (žodžio pradžioje ar viduryje neretai parašoma ir su raide <i> vietoj <j>, pvz., *teikies* ‘teikės’ 30r, nors plg. ir *tejkies* ‘t. p.’ 29v). Tačiau raidė <j> tokiuose dvibalsiuose Lietuvos lenkų plačiau imta vartoti tik XIX amžiaus pirmaisiais dešimtmečiais, o visiškai išgalėjo tik ketvirtojo XIX amžiaus dešimtmečio pabaigoje¹¹. Lietuvių autoriai, be jokios abejonės, dvibalsių rašymą <aj>, <ej>, <oj>, <uj> perėmė iš lenkų rašybos ir pritaikė lietuviškiems tekstams. Iki tol šie dvibalsiai buvo rašomi <ay>, <ey>,

⁹ Aleksandravičius, Palionis 1998, 129.

¹⁰ PURPURA ISZGANIMA MUKOS JEZUSA
Ant Dynu Deszimtyis Yszdalita Yr pri
Ant apmlysliema o Dwasyszkas wargusy
patiekas, Nobažnam Skaititojou Metusy
1707 nu W.J.M.X. ALEKSANDRA DAW-
GIALY S.Th.C. Koznadyie ordynaryina
Wylniuj S.Dwases ZKM AFIERAWOTA
Ant wysodydiausi Troszkiyma Dusziu
Apmyslyimy tos Mukos milyntiu Sto-
rony– K. JUZAPA GRYGALAUS SZYMA-
KA S. Th: aktualna Bakalarza, topatyis
Zoka Kozn: so pazwaleny Wiresnibys
PARDRUKAWOTA Diel pazitka Dwa-

syszka ir parthumocziata iz Lynkiyszka
at Zemajty; rankraštis saugomas LLTIB
RS, sign.: f. 11 – 356.

¹¹ Plg. Irena Bajerowa, *Polski język ogólny XIX wieku, Stan i ewolucja* 1. *Ortografia, fonologia z fonetyką, morfonologia*, Katowice: Uniwersytet Śląski, 1986, 39; Giedrius Subačius, „Simonas Daukantas: rašybos ir kūrybinių interesų kitimas“, *Iš Lietuvos istorijos tyrinėjimų*, Vilnius: Academia, 1991, 58–64; Giedrius Subačius, *Žemaičių bendrinės kalbos idėjos. XIX amžiaus pradžia*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 1998, 103–105.

<oy>, <uy>. Vadinas, jų grafika rodo, kad *Purpura* rašyta turbūt ne anksčiau kaip ketvirtąjį XIX amžiaus dešimtmetį.

Kitas grafikos dalykas, būdingas didžiūmai XVIII amžiaus DLK autorių ir net kai kuriems XIX amžiaus pradžios autoriams (nenuosekliai rašytas Dionizo Poškos, Jurgio Pabrėžos, net Motiejaus Valančiaus), yra gotikinių ilgųjų rašmenų <f>, <z> ir pan. vartojimas. Visiškai neįtikėtina, kad šių raidžių nebūtų buvę XVIII amžiaus pradžios rankraštyje, o *Purpuroje* jų nėra.

Taip pat kai kurios fonetinės žemaičių lytys rodo gerokai vėlyvesnį laiką nei XVIII amžiaus pradžia. Pavyzdžiui, *Purpuroje* nerašomos kaitmeninės afrikatos formose *erszkietiu* 'erškėčių' 46r, 90r, *galietio* 'galėčiau' 45r, *myrsztontius* 'miršančius' 42r, *muszontius* 'mušančius' 88r, *neozrysztio* 'neužriščiau' 89r, *zodiu* 'žodžių' 35r, 51r, *zodius* 'žodžius' 51r. Šios formos pajūrio žemaičių tarmėje yra palyginti naujas dalykas. Kaip nustatė Girdeņis, „vakariniai pajūrio žemaičiai XVIII amžiuje yra turėję afrikatas, kurias vėliau prarado“ (Girdeņis 1972, 187). XIX amžiuje, „vos šimtui metų praėjus – Daukanto, Valančiaus ir Pabrėžos raštuose – pajūrio žemaičių ypatybė (-t'u, -d'u vietoj -č'u, -dž'u) yra jau išsigalėjusi maždaug tiek pat, kiek ir dabartinėse pajūrio žemaičių šnektose“ (Girdeņis 1972, 187). Tad *Purpuros* teksto ypatybės skatina jo autoriaus ieškoti tarp Daukanto ir Valančiaus amžininkų, o ne XVIII amžiaus pradžioje.

Bet kodėl antraštiniame *Purpuros* puslapyje vis dėlto pažymėta 1707 metų data? Iš to puslapio matyti, kad 1707-aisiais Jėzaus Kristaus gyvenimą nuo Alyvų kalnelio epizodo į dešimtį dienų suskirstė Vilniaus Šventosios Dvasios (vadinasi, dominikonų) vienuolyno pamokslininkas kunigas Aleksandras Daugėlas. Dar reikia išsiaiškinti, ar negalėjo tai būti tas pats Aleksandras Vaclovas Daugėla, kuris 1696 metų liepos 4 dieną kaip liudytojas pasirašė po nuosprendžiu keturioms sudegintoms Kražių valsčiaus „raganomoms“¹². Antraštė taip pat teigia, kad vyresnybės leidimu knyga perspausdinta to paties Šventosios Dvasios vienuolyno aktualiojo bakalauro Juozapo Grigaliaus Šimako. Vadinas, tikėtiniausia, kad buvęs ankstesnis rankraštis, kurį Šimakas perrašė ir rengė spausdinti. Išlikęs tekstas gali būti Šimako rankraščio XIX amžiaus nuorašas. Prierasas, jog versta iš lenkų kalbos, gal gali reikšti, kad pirmasis senasis Daugėlo rankraštis buvo verstas iš lenkų kalbos?

Visiems šiems dalykams ištirti reikia nuodugnesnės studijos (diskusijos recenzijos „paraštėje“ tam nepakanka): ieškoti vertimo šaltinio ir abiejų minimų autorių (Vilniaus dominikonų) gyvenimo pėdsakų. Tačiau jau ir dabar aišku, kad kol nėra surasta jokių kitų gera šiaurės žemaičių tarme parašytų XVIII amžiaus tekstų, *Žyvata*, pritariant Girdeņiams, ir toliau reikia vadinti geriausiu.

XVIII ir XIX amžiuje *Žyvatas* darė ryškios įtakos besiplečiančiai žemaitiškai rašybai. Žyvatiškus rašmenis <uw>, <yi> buvo perėmęs *Kozoniaus K. Mykolo*

12 Motiejus Valančius, *Raštai 2. Žemaičių vyskupystė*, paruošė Birutė Vanagienė, Vilnius: Vaga, 1972, 349.

Karpavičios (1794) vertėjas, Antanas Klementas. O grafemą <y> žemaičių paplatėjusiam garsui [e] žymėti, matyt, buvo perėmusi tiesiog didžiuma žemaitiškai rašiusių autorių (Dionizas Poška, Simonas Stanevičius, Juozapas Čiulda ir daugelis kitų).

Užbaigti recenziją galbūt pritiktų grįžtant prie jos pradžios: 1759 metų *Žyvat*o faksimilinis leidimas ir indeksas, parengti remiantis tvirtu teoriniu ir praktiniu tiriamo teksto kalbos sistemos pažinimu, yra aiškiai išsiskirianti gairė šio pobūdžio darbų tradicijoje. Jos ženklinamas kelias labai nelengvas, tačiau neabejotinai perspektyvus.

Regina Venckutė
Giedrius Subačius

REGINA VENCKUTĖ
Baltų filologijos katedra
Vilniaus universitetas
Universiteto g. 5
LT-2734, Vilnius, Lietuva
elektroninis paštas: regina.venckute@flf.vu.lt

Gauta 1999 m. balandžio 15 d.

GIEDRIUS SUBAČIUS
Lietuvių kalbos institutas
Antakalnio g. 6
LT-2055, Vilnius, Lietuva
elektroninis paštas: subacius@ktl.mii.lt;
subacius@uic.edu